

ที่ นร ๐๙๑๓/๒๒๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๗๐ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง แนวทางการใช้ระบบคณะกรรมการเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผล

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
(๒) คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการ
ในกฎหมาย

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเสนอเรื่อง แนวทางการใช้ระบบคณะกรรมการ
เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ
โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง
และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)
สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรี
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมิน
ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒
และมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้มีการใช้ระบบ
คณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะเท่าที่จำเป็น โดยคณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้กำหนด
ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมายในประเด็นดังกล่าวตามคำแนะนำ
ของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย ซึ่งได้ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๑.๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ให้หน่วยงานของรัฐ
ถือปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย
รวมถึงกฎหมายในระดับอนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย
และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ นับตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
เป็นต้นไป

๑.๓ นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอแนวทางการใช้ระบบคณะกรรมการเพื่อให้บริการบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อรายงานผลการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่ ปัจจุบันมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามกฎหมายและตามคำสั่งของฝ่ายบริหารขึ้นจำนวนมาก และสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้รัฐต้องพิจารณาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารราชการ โดยเฉพาะการทำงานในระบบคณะกรรมการให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะได้รายงานแนวทางดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ การใช้ระบบคณะกรรมการก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเป็นกลไกที่นำความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่หลากหลายของผู้ร่วมเป็นกรรมการมาปรับใช้ในการกำหนดนโยบายหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้การพิจารณาเกิดความรอบคอบ อย่างไรก็ตาม การใช้ระบบคณะกรรมการเหมาะสมกับกรณีที่ต้องระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ หรือเพื่อให้เกิดการใช้ดุลพินิจให้เหมาะสมเท่านั้น ไม่เหมาะที่จะใช้กับการดำเนินงานที่เป็นงานในลักษณะปกติประจำ (routine) เพราะจะทำให้เกิดความล่าช้าขึ้นได้ และเป็นภาระด้านงบประมาณของรัฐเนื่องจากจะมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบคณะกรรมการหลายประการ เช่น ค่าเบี้ยประชุม และค่าบริหารจัดการต่าง ๆ และการใช้ระบบคณะกรรมการอาจกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบโดยตรงได้ยาก นอกจากนี้ การเดินทางไปประชุมยังมีส่วนในการเพิ่ม carbon footprint ด้วย

๔.๒ ในปัจจุบัน มีการใช้ระบบคณะกรรมการในสองรูปแบบ ได้แก่ คณะกรรมการตามกฎหมาย กับคณะกรรมการตามคำสั่งของฝ่ายบริหาร

๔.๓ กรณีการใช้คณะกรรมการตามกฎหมาย นั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ดำเนินการตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย และสำนักงานฯ ได้ดำเนินการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าวแล้ว เพื่อให้เนื้อหาของร่างกฎหมายมีการใช้ระบบคณะกรรมการเท่าที่จำเป็น นับตั้งแต่พระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๔.๔ การใช้คณะกรรมการตามคำสั่งของฝ่ายบริหาร นั้น ยังไม่มีหลักเกณฑ์การจัดตั้งที่ชัดเจน จึงทำให้มีการตั้งคณะกรรมการตามคำสั่งของฝ่ายบริหารขึ้นเป็นจำนวนมาก และทำให้เกิดความล่าช้า เป็นภาระด้านงบประมาณ และขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง

๔.๕ สำหรับการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของคณะกรรมการทั้งสองรูปแบบนั้น ยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน

๕. ข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๕.๑ กรณีการจัดตั้งคณะกรรมการ ทั้งคณะกรรมการตามกฎหมายและคณะกรรมการตามคำสั่งของฝ่ายบริหาร เสนอให้ดำเนินการตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนา
กฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย (เอกสารแนบ) โดยเคร่งครัด

๕.๒ กรณีการตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการ หากเป็นคณะกรรมการตามกฎหมาย สมควรที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติมอบหมาย
ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายเป็นผู้ประเมินทุกปี ส่วนคณะกรรมการตามคำสั่งของฝ่ายบริหาร
สมควรมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. จัดทำตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ
ดังกล่าว โดยประเมินทุกกรอบระยะเวลา หากไม่ผ่านการประเมินให้ยุบเลิกคณะกรรมการดังกล่าวเสีย

๕.๓ ไม่ควรกำหนดให้คณะกรรมการที่จัดตั้งตามคำสั่งของฝ่ายบริหารนั้นทำงาน
ปกติประจำ การกำหนดตัวชี้วัดตาม ๕.๒ ควรกำหนดให้มีตัวชี้วัดที่มีลักษณะเป็นนวัตกรรม
(Innovation) ตัวชี้วัดด้านความยั่งยืน (Sustainability) และตัวชี้วัดด้านคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
ของประชาชน (Better Life) ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดนวัตกรรมการทำงานในรูปแบบใหม่ ๆ มุ่งสู่ความยั่งยืน
คุ้มค่า และตอบคำถามได้ว่าประชาชนได้ประโยชน์อะไรจากการมีคณะกรรมการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรียเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๐๗๙๗ - ๘ ต่อ ๔๐๐๐ (นายจินตพันธ์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๒๗๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th